

"Nisyân-ı nefis içinde nisyân etmemek. Yani, huzuzat ve ihtirasatta unutmak; ve mevtte ve hizmette düşünmek..." ifadesini açıklar mısınız?

Ölüm ve hizmette nefsi düşünmek, nefsi hayırda istihdam etmek anlamındadır. Yani iman ve Kur'an hizmetinde faal bir şekilde işlemek ve mücadele etmek gerekiyor. Nefsin ham ve akıbeti görmeyen hissiyatlarını tadil ve terbiye etmenin en kestirme ve güzel yolu, ölümü çokça düşündürmektir. Bu yüzden Peygamber Efendimiz (asm),

"Dünya lezzetlerini acılaştırın ölümü çokça zikrediniz."(1)

diye tavsiyede bulunuyorlar.

İnsanın iman hizmetinde nefsinin unutulması, yani tembelce oturup dine hizmet etmemesi nasıl manevi bir dalalet ise, aynı şekilde ölümü unutup, gaflete dalmak da manevi bir dalalettir. Öyle ise iman hizmetinde nefsi istihdam etmek ve ölümü sürekli hatırdaki tutmak, insanın saadeti ebediyesini netice veren güzel iki ilaç ve tesrili iki iksirdir, denilebilir.

Risale-i Nur'da bu tefekkür, şöylece izah ediliyor:

"Ey Rabb-i Rahîmim ve ey Hâlık-ı Kerîmim! كُلُّ اتِّ قَرِيبٌ (Her gelecek şey yakındır.) sırrıyla ben şimdiden görüyorum ki, yakın bir zamanda, ben kefenimi giydim, tabutuma bindim, dostlarımla veda eyledim. Kabrime teveccüh edip giderken, Senin dergâh-ı rahmetinde, cenazemin lisan-ı haliyle, ruhumun lisan-ı kâliyle bağırarak derim: **'El-aman, el-aman! Ya Hannân! Yâ Mennân! Beni günahlarımın hacâletinden kurtar!'** "

"İşte kabrimin başına ulaştım, boynuma kefenimi takıp kabrimin başında uzanan cismimin üzerine durdum. Başımı dergâh-ı rahmetine kaldırıp bütün kuvvetimle feryad edip nidâ ediyorum: 'El-aman, el-aman! Yâ Hannân! Yâ Mennân! Beni günahlarımın ağır yüklerinden halâs eyle!' "

"İşte, kabrime girdim, kefenime sarıldım. Teşyîciler beni bırakıp gittiler. Senin af ve rahmetini intizar ediyorum..."(2)

Nefsi tadil ve terbiye etmenin ikinci adımı ise ücrette, yani zevk ve lezzetlerde nefsi geri planda bırakıp, adeta nefsi nisyan odasına hapsetmektir. Hizmette ileri, ücrette geri kalmak hem fazilettir hem de nefsin ıslah ve terbiyesinde önemli bir metottur.

Tarikat ve tasavvuf geleneğinde bu haller ve terbiye şekilleri riyazet yolu ile yapılmıştır. **Riyazet**, nefsin arzularını terk edip, şiddetli bir manevi perhiz ile nefsin ıslahına çalışmaktır.

Nefsi terbiye etmek istiyor isek, haz ve lezzette nefsi unutacağız, ölüm ve hizmette ise daima nefsi hatırlayacağız. Yani nefsi ücrette unutacağız hizmette ise daima hatırlayacağız.

Çünkü nefis ücrette ileri hizmette geri durmayı sever. Yani nefis bir yerde ücret (*haz ve lezzet*) gördüğü zaman, ihtiras ve hırs ile en öne geçmeyi isterken, çalışma ve alın teri dökme konusunda da en arkada durmayı, hatta elinden gelirse kaçıp toz olmayı sever.

Nefsin bu yanlış durumunu düzeltmek için tersini yapmamız gerekiyor, yani ücrette geri hizmette ileri atılacağız.

Dipnotlar:

(1) bk. Nesai, Cenâiz, 3.

(2) bk. [Lem'alar, On Yedinci Lem'a](#).